

Veronika Cukrov: Evropske sanje

1 osebni arhiv

Ne le da sta se v Franciji tako letošnja kot tudi slovita francoska revolucija leta 1789 sprožili zaradi davkov, ampak si je tudi Emmanuel Macron privoščil podobno neprimerno izjavo, kot jo je takrat z besedami »pa naj jedo potico« državljanom namenila Marija Antoaneta.

Predsednik Macron je namreč obupanemu, dolga leta brezposelnemu Francozu dejal, naj se samo sprehodi čez cesto in končno začne delati v prvem lokalu.

Pred nekaj leti je Francija uvedla obvezno prisotnost rumenih jopičev v vseh motornih vozilih; pariški protesti rumenih jopičev tako izražajo nemoč posameznika v rokah države, ki meni, da lahko normira vse. Ti protesti so se že razširili v Italijo, Belgijo in na Nizozemsko, pri čemer so se v prvi okarakterizirali kot izrazito protievropski. Tudi brexit se je izkazal za negotov in drag projekt, ki še vedno lahko propade. Evropski narodi tako gospodarski rasti navkljub kažejo veliko nezaupanje do oblasti, še posebej pa do same Evropske unije, ki ji mnogi očitajo demokratični deficit. Preverimo torej, ali ta res obstaja.

Čeprav se nam kot povprečnemu zunanjemu opazovalcu zdita zažiganje avtomobilov in uničevanje Slavoloka zmage prehud odziv na zvišanje davka na naftne derivate, časnik Time poroča, da naj bi kar 84 odstotkov Francozov podpiralo razdejalne rumene jopiče, ki so zasedli ulice Pariza. Zanimiv pa je bil skorajda kraljevski odziv Macrona na proteste; najprej se mu je zdelo primerno naprtiti občutek krivde protestnikom, nato pa oditi na ogled Slavoloka zmage, ki je bil resnici na ljubo v protestih močno poškodovan.

Francoski državljani se pritožujejo, da finančno težko preživijo mesec; Macronova vizija zelene Francije bi s povišanim davkom dodala mesečnemu računu povprečnega gospodinjstva deset evrov; in ravno to, da se Macronu zdi ta znesek zanemarljiv, je še podžgalo občutek javnosti, da obstajata dve Franciji; prva elitistična, ki si lahko privošči varnost, električne avtomobile ter arogantne izjave o tem, da »vsi lokali iščejo delavce«, in druga, ki mora sprejeti prav vse, česar se spomni prva.

Pariški protesti rumenih jopičev izražajo nemoč posameznika v rokah države, ki meni, da lahko normira vse ...

Macron, ki je pred predsednikovanjem delal pri samih Rothschildih, bankirski družini, ki jo marsikdo označuje za moderno aristokracijo, se je na naslovnici revije Time tik pred nastopom mandata hvalil, da bo nekoč vodil vso Evropo. Predsednik Macron torej ne predstavlja Francije, kaj šele njenih ljudi; veliko raje predstavlja interese EU in tujega kapitala. Ne razumite me napak; EU na papirju funkcionira kot dober projekt. Četudi nima razvite močne direktne demokracije na najvišji ravni, nam pomaga ohranjati tradicijo človekovih pravic, prostega trga in evropske povezanosti.

Problem pa je, da je nastala kot prisilna skupnost držav, ki so po drugi svetovni vojni menile, da bo hiter obliž navidezne povezanosti preprečil in celo popravil krivice, ki so se pripetile; in veliko ljudi jo še danes dojemajo kot velik tujek v svoji državi ter celo v lastni eksistenci.

Sama kot kulturni začetek evroskepticizma jemljem dogodek izpred nekaj let, ko se je Nigel Farage v evropskem parlamentu neotesano zdrl na Hermana Van Rompuya, kdo on sploh je. Popularnost Faraga je po mojem mnenju rezultat tega, da suveren kot nosilec oblasti na ravni EU sploh ni definiran; EU smo sicer predali del izvrševanja suverenosti, vendar ni jasno, ali je na ravni EU suveren skupina držav članic ali evropsko »ljudstvo« (evropski državljani). Če ni definiran suveren, tudi ne vemo, na koga sploh smo prenesli svojo oblast. Konec koncev, če bi vas danes vprašali, kdo je vodja opozicije na ravni EU, odgovora gotovo ne bi poznali; osebno celo menim, da ta ne obstaja, kar je tragično za organizacijo, ki je izredno invazivna tudi za posameznika, ter celo trdi, da temelji na izročilu demokracije.

In če se vrnemo k Združenemu kraljestvu. Prvi evrošok zanj je bila hitra, »geopolitična« odločitev Blairove vlade, ki je prva med članicami dovolila popolno svobodo gibanja vsem državljanom držav, ki so se EU pridružile leta 2004; kot posledica tega je v zgolj enem letu iz vzhodne Evrope v Veliko Britanijo prišlo več kot 129.000 migrantov, kar je povzročilo še večji pritisk tujih delavcev na britanske trge, hkrati pa tudi na sam otok, ki je že tako močno prenaseljen. Združenemu kraljestvu se tudi proti drugim idejam EU ni uspelo boriti. Brexit kot izhod iz organizacije je bil zato upanje za tiste, ki so bili nad projektom EU razočarani; notranje spremembe EU si namreč niso znali niti predstavljati niti je povzročiti; zavedajoč se, da posamična članica na EU nima prav nikakršnega vpliva.

Čeprav se svet tako večinoma neobremenjeno smeji trenutnim francoskim protestom (denimo temu, da je policija nekemu zasegla bageto, v kateri je bil skrit ogromen nož), je

zadeva tudi na ravni EU resna in nepredvidljiva. Pariška policija je aretirala že več kot 1000 protestnikov, in četudi se protievropske proteste rado označi za ksenofobne, menim, da je v ozadju predvsem izrazit občutek nemoči in preslišanosti, ki se je v Franciji začel že, ko je Macron ob svoji izvolitvi pred medije odkorakal v spremstvu himne EU. V Franciji je že nekaj časa najbolj prodajana knjiga avtorja Érica Zemmourja o prihajajoči državljanski vojni, medtem pa je Francija zaradi protestov že zaprla Eifflov stolp.

Bo Franciji uspelo rešiti notranje probleme in v okviru nemško-francoskega prijateljstva nadaljevati svoje načrte v EU? In ali bomo članice ob tolikšnih parcialnih interesih, ki vladajo znotraj EU, v njej zmogle ohraniti vsaj nekaj svoje suverenosti?

Veronika Cukrov, pravnica v Odvetniški družbi Cukrov